

МАМЛАКАТИМИЗДА

• Қарши шаҳрида Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятлари ҳокимларининг ўринбосарлари, маънавий-маърифий ишлар бўйича ёрдамчилари, туман ва шаҳар ҳокимларининг минтақавий ўқув-семинари бошланди.

• Тошкентда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва пойтахтдаги ҳудудий давлат электрон оммавий ахборот воситалари, вазирлик ва идоралар, муассасалар, жамоат ташкилотлари вакиллари иштирокида «Баркамол авлод йили: ёш журналистлар доимий эътиборда» мавзuida медиафорум бўлиб ўтди.

• «Шўртангақимё» мажмуасининг «Термопласт» заводида экинларни томчилатиб суғориш технологияси учун зарур жиҳозлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

• Кармана туманида чорва моллари учун дори-дармонлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган «PERFECT PROOF» масъулияти чекланган жамияти иш бошлади.

• Фарғона вилояти «Нуроний» жамғармаси ташаббуси билан «Нуроний нияти — ёш авлод камолоти» шиори остида кенг қамровли ҳаракат бошланди.

• Наманган шаҳар марказида замонавий спорт мажмуаси қурилмақда.

ЖАҲОНДА

• НАТО Бош қотиби А.Фог Расмуссеннинг таъкидлашича, Россия ва НАТО хавфсизлик даражасининг умумий таҳлилини бошладилар.

• Швейцариянинг Давос шаҳрида 40-Бутунжаҳон иқтисодий форуми ўз ишнини якунлади.

• Япониянинг Осака музофотида жойлашган Хабикино шаҳридаги барлардан бирида курулланган киши хўрандаларга қарата ўқ узган.

• Россиялик спортчи Елена Исинбаева кейинги ўн йил ичида жаҳондаги энг яхши энгил атлетикачи деб тан олинди.

• Марс сайёраси атрафида 2001 йилдан буён айланаб юрган Mars Odyse автоматик зондидан олинган маълумотларни таҳлил қилган NASA олимлари Кузипл сайёрада фаолият кўрсатаётган Рхоенил илмий лабораторияси Марсдаги киши кўтара олмасдан эндиликда ҳеч қачон алоқага чиқмаслигини таъкидладилар.

• Марс сайёраси атрафида 2001 йилдан буён айланаб юрган Mars Odyse автоматик зондидан олинган маълумотларни таҳлил қилган NASA олимлари Кузипл сайёрада фаолият кўрсатаётган Рхоенил илмий лабораторияси Марсдаги киши кўтара олмасдан эндиликда ҳеч қачон алоқага чиқмаслигини таъкидладилар.

• Марс сайёраси атрафида 2001 йилдан буён айланаб юрган Mars Odyse автоматик зондидан олинган маълумотларни таҳлил қилган NASA олимлари Кузипл сайёрада фаолият кўрсатаётган Рхоенил илмий лабораторияси Марсдаги киши кўтара олмасдан эндиликда ҳеч қачон алоқага чиқмаслигини таъкидладилар.

• Дунёдаги энг катта китоб ҳисобланмиш Кленке хариталари Британия кутубхонасининг кўргазмасида илк бор кенг оммага نامойиш этилди.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОЙ-СИЁСЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 22 (11.583)

Баҳоси эркин нарҳда

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИГА ТАШРИФ БУЮРАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримов Корёя Республикаси Президенти Ли Мён Бакнинг таклифига биноан 10-12 февраль кунлари давлат ташрифи билан Корёя Республикасида бўлади.

Ташриф чоғида Ўзбекистон — Корёя ҳамкорлигини кенгайтириш ва ривожлантириш масалалари, томонларни қизиқтирган минтақавий ва халқаро аҳамиятга оид долзарб муаммолар муҳокама қилинади.

Музокаралар якунида икки давлатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлигини янада ривожлантиришга қаратилган қатор икки томонлама ҳужжатлар имзоланиши режалаштирилмоқда.

БАҲРАЙНДА ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ АСАРЛАРИ ТАҚДИМОТИ

Баҳрайн давлат университетиде Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг «Юсак маънавият — энгилмас куч» ва «Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартраф этишнинг йўллари ва чоралари» номли асарларининг тақдимоти ўтказилди.

Тақдимотда Баҳрайн давлат университети профессор-ўқитувчилари, олим ва сиёсатчилар, иқтисодчилар, тарихчилар ҳамда университет талабалари ва журналистлар иштирок этишди.

Тақдимотда сўзга чиққан университет вице-президенти Али Мансур ал-Шайхоб оўнги йилларда Баҳрайн билан Ўзбекистон ўртасидаги муносабатлар изчил ривожланаётганини юқори баҳолади.

Унинг сўзларига кўра, иккала асар ҳам уларда кўтарилган муаммоларга нисбатан давлат раҳбарининг ҳар тарафлама қарашларга эга эканини акс эттиради.

Университет президентининг ахборот масалалари бўйича маслаҳатчиси Ҳассан Юсуф ал-Шайхоб «Жаҳон» ахборот агентлигига берган интервюсида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг «Юсак маънавият — энгилмас куч» асарини катта қизиқиш билан ўқиб чиққанини таъкидлади.

Ушбу асар катта илмий-ахборот хусусиятига эга бўлган маълумотни ўз ичига олган бўлиб, ўзида ўзбек халқи маънавиятининг шаклланиши ва тикланиши жараёнларининг тарихий босқичларини ҳар томонлама акс эттиради.

Жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози кўплаб мамлакатларни, жумладан, ривожланган давлатларни танг аҳволга солиб қўйди. Халқаро экспертлар ўз таҳлил ва ҳулосаларида инқирознинг дунё мамлакатлари иқтисодиётига оғир таъсири тобора пасайиб бораётганини қайд этса-да, аксарият давлатларда ишсизлар сони ҳамон ошаётгани, аҳолининг харид қобилияти эса пасайиб, дони чиққан компаниялар ўз корхоналарини ёпаётгани ҳақидаги хабарлар қаймамай.

Мана шундай мураккаб шароитда юртимизда иқтисодий барқарорлик, юксалиш суъратлари изчил давом этмоқда. Президентимиз Ислоҳ Каримов 2009 йилнинг асосий якунлари ва 2010 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида мамлакатимизни ривожлантириш, янгилаш ва модернизация қилиш бўйича танлаган стратегиямизни ва Инқирозга қарши чоралар дастуриимизни амалга ошириш натижасида юртимиз дунёдаги санокли давлатлар қаторида иқтисодий ва ижтимоий ривожланишнинг барқарор суъратларини таъминлаш, халқимизнинг моддий фаровонлигини юксалтиришга эришганини алоҳида таъкидлади.

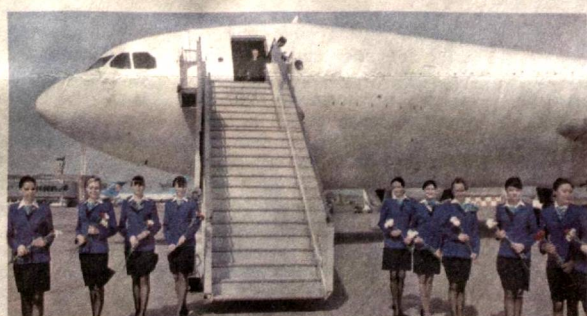
2009 йилда мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиши 8,1 фоизнинг тақдир эди. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 9 фоизга кўпайди, қишлоқ хўжалигида ўсиш 5,7 фоизни таққил этди, чакана савдо айланмаси 16,6 фоиз, аҳолига пуллиқ хизмат кўрсатиш 12,9 фоизга ошди. Аҳолининг ялғи ва реал даромадлари сезиларли ошди, харид қобилияти барқарор суъратда ўсиб бормоқда. Шу билан бирга, қурилиш индустриясини жадал ривожлантириш, замонавий инновация ва ах-

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармони қабул қилинганига 18 йил тўлди

БОШ МЕЗОН — ХАВФСИЗЛИК ВА ҚУЛАЙЛИК

Истиқлол йилларида Миллий авиакомпаниямиз кескин рақобат шароитида халқаро ташишлар бозорида ўз ўрнини сақлаб қолиш, мижозлар ишончини қозониш ва фаолият қўламини кенгайтиришга эришди. Мамлакатимиз Президентининг ташаббуси билан 2020 йилгача фуқаро авиациясини ривожлантириш давлат дастури ишлаб чиқилиб, изчил амалга оширилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг корхоналар маҳсулотини таннархнини 20 фоизга қисқартиришга доир ўз вақтида қабул қилинган қарори авиакомпанияни янги ечимларни излашга рағбатлантирди.

«Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясини бош директори В.Тяниннинг айтишича, давлатимиз раҳбари ташаббуси билан авиация тармоғини ривожлантириш, ёқилгини тежаш самарадорлиги юқори, қулай ва хавфсиз замонавий авиатехника харид қилишга катта эътибор қаратилмоқда.

ЭЗГУ ОРЗУЛАР РЎЁБИ

Президентимизнинг «Асосий вазирамиз — Ватанимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлигини янада юксалтириш» маърузасини ўқиб...

борот технологияларини ҳаётга татбиқ этиш, янги-янги турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ва бошқа соҳалардаги бетимсол ютуқларимизни жаҳон иқтисодий ҳам-жамияти катта хайрат ва қизиқиш билан кузатиб бормоқда. Бундан ўзбекистон иқтисодиётини ҳорижлик нуфузли экспертлар, турли халқаро тузилмалар томонидан берилган ҳолис баҳолаш ҳам яққол тасдиқлайди.

Жаҳон банки, Халқаро валюта жамғармаси Ўзбекистонда, МДХнинг аксарият мамлакатларидан фарқли ўлароқ, 2009 йилда иқтисодий ўсиш суърати сақланиб қолишини ва бу борадаги кўрсаткич Ҳамдўстликда энг юқори бўлишини таъкидлаган эди. Айни чоғда ХВЖ Ўзбекистоннинг инқирозга қарши чораларини минтақамиздаги энг самарали дастур, деб баҳолади.

Кутилганидек, 2009 йил якунларига кўра Ўзбекистон МДХда энг юқори иқтисодий ўсишга эришди. МДХ давлатлараро статистика кўмитаси эълон қилган маълумотлар таҳлил қилинса, ўтган йили Ҳамдўстликда иқтисодий ўсиш қайд этилган кам сонли давлатлар билан солиштирилганда ҳам мамлакатимиз эришган натижа сезиларли даражада юқоридир.

ҚИСҚА САТРАДАР

Тошкент шаҳар ҳокимлигининг ахборот хизмати ва ўз мухбирларининг хабарларидан.

✓ БУГУН Ҳамза туманидаги «Тенгдош» маданият уйида бадиий ҳаваскорлик жамоалари, тўгараклар, курслар раҳ-

барлари, қатнашчилари иштирокида ўтказилган маънавий-маърифий давра суҳбати «Эзгулик қалбимизда, ҳаётимизда» деб номланди.

✓ КЕЧА «Интерконтиненталь» меҳмонхонасида инсон саломатлигини асрашда халқ табибанин аҳамиятига бағишланган тадбирда табиблар, шифокорлар, доришунос олимлар иштирок этишди.

✓ ШАҲРИМИЗДА банк соҳаси мутахассислари иштирокида уюштирилган тадбир молия тизимини мустаҳкамлаш чораларига бағишланди.

Давлатимиз раҳбарининг 2006 йил 5 январда қабул қилинган «Йирик sanoat korxonalari bilan kasanchilikni rivojlantirish asosidagi ishlab chiqarish va xizmatlar urtasida kooperatsionni kengaytirishni rag'batlantirish chora-tadbirlari tuzilishidagi» Farmoni mam'lakatimizda axolini ishlab chiqarishga keng jalb etish va shu orqali kasanchilikni rivojlantirishda muxim omil bulmoqda.

Фармон ва ижро КАСАНАЧИЛИК САМАРАСИ

Тошкент шаҳрининг Яккасарой тумани Бандликка кўмаклашувчи марказдан маълум қилишларича, 2009 йили туманда беш юз нафардан ортиқ киши ўй меҳнатига жалб этилган. Уларнинг ўттизига яқини «Тошкент йўловчи вагонларни таъмирлаш заводи» очик акциядорлик жамиятида меҳнат қилмоқда.

Х.САЛИМОВ, УзА мухбири

Шундай экан бу борадаги қонун ҳужжатларида белгиланган ўзига хос жиҳатлари кенг жамоатчиликка etkazish бугунги куннинг мухим, ажралмас ва зифалари сирасига кирази. Қуни кеча Ўзбекистон миллий матбуот марказида ўтказилган Тошкент шаҳар истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳудудий бирлашмасининг ҳисобот конференциясида масаланинг аини шу жиҳатлариға эътибор қаратилди.

БОШ МЕЗОН — ХАВФСИЗЛИК ВА ҚУЛАЙЛИК

(Давоми. Боши 1-бетда). 2008 йил охиридан бошлаб жаҳон молиявий инқирози оқибатида дунё бўйлаб авиаташувлар ҳамма қисқара бошлади. Аммо ички бозорда сифатли ва ҳаммабод авиаташувларға булган талаб юқорилигича колди. Авиакомпания ушбу тенденцияни аниқлаб, ўз стратегиясига тузатиш киритди ва республика ичидаги йўналишлари, шу жумладан, юк ташишни ривожлантириш каби устувор вазифини бажаришға киришди.

«Навий» аэропорти базасида халқаро интермодал логистика марказини яратиш борасидаги ишлар давом эттирилди. 2009 йил 27 майдан бошлаб Навоийдан Бангкок, Деҳли ва Мумбайға юк ташиш рейсларини бажарувчи иккита А 300-600 русумли юк самолётларидан доимий равишда фойдаланиш йўли кўйилди. 2009 йилда халқаро юк ташувлар ҳамма 2008 йилга нисбатан 35,8 фоизга ошди.

нинг юқори сифати, авиакорхона мутахассислари малакасининг юксак даражаси ва доимий равишда янги хизмат турларини ўзлаштирилаётгани тегишли халқаро сертификатлар билан тасдиқланган. 2009 йилда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпаниясининг IOSA аудитидан ўтиши тармоқ учун мухим воқеа бўлди. Аудитга тайёргарлик жараёнида «Ўзбекистон ҳаво йўллари» Халқаро ҳаво транспорти уюшмаси томонидан ишлаб чиқилган сифат ва парвозлар хавфсизлиги андозаларига мос равишда ўз бўлимлари фаолиятини қайтадан туздн. IATA текширувидан ўтгач, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси бутун меҳнат жамоаси фаолиятиға юқори баҳо берувчи тегишли сертификатга эға бўлди ва IOSA операторларининг расмий реестриға киритилди.

Айни вақтда 16 авиакомпания билан электрон ташув ҳужжатларини ўзаро эътироф этишға доир интернет-келишувларға эришилгани авиаташувлар фақат электрон чипталар орқали амалға ошириладиган яқин ва узоқ хорж мамлакатларидан йўловчилар оқимини жалб этиш учун қулай шароит яратади. Миллий авиакомпаниямиз SkyTeam халқаро авиаташувчилар альяниси таркибига киришға тайёргарлик қўриш доирасида ахборот тизимлариға (электрон чипталарни брон қилиш, чиқариш ва ишлов бериш тизимлари) хизмат кўрсатувчи компанияни аниқлаш ишларини яқунлади. Миллий авиакомпаниямизнинг истиқболдаги режалари авиаташувлар бозорига ўз ўрнини янада мустахкамлаш билан боғлиқ. Фуқаро авиациясини ривожлантиришға доир вазибалардан келив чиқиб, 2010 йилда парвозлар ҳамда авиация хавфсизлигини таъминлаш ва янада ошириш, барча тузилма ва ишлаб чиқариш мажмуалари фаолиятини такомиллаштириш «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси учун устувор вазиға бўлиб қолади.

Виктор НИКОЛАЕВ, УзА мухбири

Семинарлар

БОЗОР ИҚТИСОДИЁТИ ВА СИФАТНИ БОШҚАРИШ

Семинарда пойтахтимизда фаолият кўрсатаётган кичик корхоналар, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси, Стандартлаштириш, метрология, сертификатлаштириш илмий-тадқиқот институтининг етакчи мутахассислари қатнашди.

Президентимиз ташаббуси билан ишлаб чиқилган ва бугунги кунда амалда ўзининг самараларини бераётган Инқирозға қарши чоралар дастурида корхоналарни модернизация қилиш, техник ва технология қайта жиҳозлашни янада жадаллаштириш, замонавий, мослашувчан технологияларни кенг жорий этишға алоҳида эътибор қаратилган. Шу боис йиғилишда сўзға чиққанлар қатнашчилар эътиборини Ўзбекистон Республикаси Вазиридан Маҳкамасининг 2009 йил 19 июнда қабул қилинган «Республика корхоналарида халқаро стандартларға мувофиқ бўлган сифатни бошқариш тизимларини жорий этишни кенгайтиришға доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ғи қарори аини юқоридаги мақсадға хизмат қилишиға қаратишди. Яъни, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технология қайта жиҳозлаш, халқаро сифат стандартларига ўтиш бўйича қабул қилинган тармоқ дастурларини амалға оширишни тасдиқлаш мухим аҳамиятға эға. Ўз навбатида бу корхоналар-

«Ўзстандарт» агентлигининг Республика синови ва сертификатлаштириш марказида «Халқаро стандартларға мувофиқ бўлган сифатни бошқариш тизимлари — рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш гарови» мавзусида семинар-йиғилиш ўтказилди. «Ўзстандарт» агентлигининг Тошкент шаҳар стандартлаштириш ва метрология бошқармаси мазкур тадбир ташкилотчиси бўлди.

нинг ҳам ташқи, ҳам ички бозорда барқарор мавқеға эға бўлишини таъминлаш имконини беради. Йиғилишни кириш сўзи билан очган Тошкент шаҳар синови ва сертификатлаштириш маркази директори Жаҳонгир Пўлатов жумладан, шундай деди: «Пойтахтимизда фаолият юрифтаган корхоналар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ва кўрсатилаётган хизматларнинг рақобатбардошлигини таъминлаш ҳамда товарлар экспорт салоҳиятини юксалтиришға қаратилган зарур чора-тадбирлар амалға оширилмоқда. Корхоналарда халқаро стандартларға мувофиқ бўлган сифатни бошқариш тизимларини жорий этиш ишларини мувофиқлаштириш ва уларни ўз вақтида сертификатлаштириш, ишлаб чиқарувчи корхоналарда халқаро стандартларға мувофиқ бўлган сифатни бошқариш тизимларини ишлаб чиқариш, жорий этиш ва сертификатлаш билан

боғлиқ жараёнларнинг тизимли мониторинги олиб борилмоқда. Масалан, ўтган йил охиридан «Ўзстандарт» агентлиги томонидан Тошкент шаҳар ҳокимлиги билан ҳамкорликда шахримиздаги корхоналар фаолияти таҳлили натижасиға кўра Халқаро стандартлаштиришни бошқарув тизими ва менежмент сифати ISO 9001 сифат тизимларини 2011 йилға қадар жорий этиш истиқболлиға эға корхоналарнинг аниқ рўйхатини тасдиқлаш мақсатида махсус гуруҳ қизгин иш юритмоқда...»

Эътиборли томони, бевосита мулоқот тарзида ўтган тадбир давомида ташкилотчилар, сўзға чиққанлар ўқув-семинар қатнашчиларини қизиктирган, ўйлантирган саволларига жавоб беришди, тадбиркорлар фаолияти давомида асқотадиган адабиётларға ҳам тўхталишди, шунингдек, қатор амалий таклифлар ҳам киритилди.

Мухаббат ҲАБИБУЛЛАЕВА

Биз — истеъмолчимиз. Кундалик турмушда савдо дўконларига кирганимизда ҳам, жамоат транспортларига чиқганимизда ҳам, ошхонаға хўранда сифатида ташриф буюрганимизда ҳам, умуман, товарлар сотиб олганимизда, ишлар, хизматлар кўрсатилганида ҳам истеъмолчи ҳуқуқларидан фойдаланамиз.

Тадбирлар

ИСТЕЪМОЛЧИЛАР ҲУҚУҚЛАРИ МУҲОФАЗАДА

лашма раиси Баҳодир Абдуқаюмов тўхталиб ўтди. Таъкидлаб ўтилганидек, Тошкент шаҳар истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳудудий бирлашмаси ўтган давр мобайнида ҳукумат қарорлари, амалдаги қонунчилик талаблари риоя этган ҳолда фаолият олиб борди. Бундан ташқари Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 28 ноябрдаги «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя

қилишда жамоатчилик иштирокини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ғи қарорини ижросини таъминлаш, «Истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ғи қонунини кенг тарғиб этиш мақсадида академик лицей ва касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари ўртасида «Халқаро истеъмолчилар кўни»ға бағишлаб «Энг иқтидорли ёш истеъмолчи» қўриқ-танлови ўтказиб келинмоқда. Унда

ҳар йили коллеж ва академик лицейларнинг 50.000 дан ортиқ ўқувчилари иштирок этишмоқда. Ўтган 2007-2008 йилларда Тошкент шаҳри ўқувчиларининг республикада биринчи ўринни қўлга киритишни ҳудудий бирлашма фаолиятидаги муваффақиятли қадамлар сирасиға киритиш мумкин. Бошланаётган «Баркамол авлод йили»да бу борадаги ишлар кўлами янада кенг қулоқ ёйиши табиий.

Хидирали ПАНЖИЕВ

2010 йил — Баркамол авлод йили

МАКТАБЛАРДА АДАБИЁТ БАЙРАМИ

Президентимиз Ислам Каримов «Адабиётта эътибор — маънавиятға, келажакка эътибор» рилосасида халқимизнинг фидокорона меҳнати, бунёдкорлик салоҳияти, замонашларимизнинг маънавий руҳий дунёси, ҳаётта кириб келайотган ва ҳал қилувчи кучға айланаётган ёшларнинг пок орзу-интилишларини теран бадиий акс эттиришда миллий адабиётимизнинг ўрни ва аҳамияти фот қатта эканини алоҳида таъкидлайди. Аини пайтда ёш авлод қалби ва онғида адабиётимизға меҳр-муҳаббат уйғотиш, ўқувчи-ёшларнинг бу йўналишдаги билим ва кўникмаларини мустахкамлаш бугуннинг долзарб вазибаларидан.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазилиги ва Ёзувчилар уюшмаси ҳамкорлигида пойтахтимизнинг мактабларида ўтказилган адабиёт кўнарадаги ушбу масалаларға алоҳида эътибор қаратилди. Мазкур ўн кўник йўналиши муносабати билан пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманидаги 28-мактабда бўлиб ўтган анжуманда ёзувчи ва шоирлар, маънавият тарғиботчилари, илгор ўқитувчи ва педагоглар, ўқувчи-ёшлар иштирок этди. Тадбирда «Жаҳон адабиёти» журналі бош муҳаррирининг ўзини бошари Мирпўлат Мирзо, шоир Турсун Али ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ёш авлодини юксак маънавиятти, ҳар томонлама қомил шахс этиб тарбиялаш, уларнинг эғру орзу-интилишлари, иқтидорини ва лаёқатини юзаға чиқаришға алоҳида эътибор қаратилганини таъкидлади. Ўғил-қизларға пухта билим бериш борберида уларни она Ватанға муҳаббат, миллий истиқлоқ ғояларига садоқат, умрбоқий анъана ва қадриятларимизға ҳурмат руҳида тарбиялаш, маънавиятини юксалтириш, мафкуравий иммунитетини мустахкамлаш устувор аҳамият касб этмоқда.

Жорий йилнинг 18 январидан 28 январигача «Адабиётта эътибор — маънавиятға, келажакка эътибор» ширини остида ўтган адабий кўнарада пойтахтимизнинг барча умумтаълим мактаблари, бошқар бадий иқодиёт марказлари, мактабдан ташқари таълим масканларининг ўқувчилари, она тили ва адабиёт, миллий истиқлоқ ғояси ва маънавият осолари фанлари ўқитувчилари, услубчилар фаол иштирок этди. Ушбу тадбирдан кўзланган асосий мақсад билим даргоҳларида адабиёт фанини ўқутиш сифати ва мазмун жиҳатдан янада янги босқичға олиб чиқариш, ўқитувчиларнинг касб малакаси ва маҳоратини ошириш, илгор педагогик технологияларни кенг жорий этиш, мактаб ўқувчиларининг адабиётта қизиқишини оширишға қаратилгандир.

Ўзига хос адабиёт байрамға айланган ўн кўник доирасида атоқли ёзувчи ва шоирлар, адабиётшунос олимлар иштирокида давра сўхбатлари, шеъринг кечалари, иқодиий анжуманлар, кинотобхонлик кўнари, мушоиралар, очик дарслар, маънавият сабоқлари ташкил этилди. Шаҳримиздаги музейлар, маънавият ва маърифат масканлари, кутубхоналар, ахборот-ресурс марказларига ўқувчиларнинг саёхатлари уюштирилди. Юқори синф ўқувчилари ўртасида ўтказилган ишшоалар, деворий газеталар танловлари, бадиий китоблар кўргазмалари, иқодиий викториналар, интеллектуал бешлашувлар ўқувчиларнинг адабиётта оид билимнинг бойиши ва мустахкамлашишда мухим ўрн тутди. — Бундай тадбирлар фарзандларимизнинг адабиётга, атоқли шоир ва ёзувчиларимиз маънавий меросиға, китобларға меҳрини, ҳурматини ва эктиромини мустахкамлайди, — дейди Тошкент шаҳридаги 28-мактабининг директори Дилдора Орипова. — Уларда ўқувчи-ёшларнинг фаол иштирок эттайтириши ёшларнинг китоб мулоласига булган қизиқиши тобора ортишиға хизмат қилади.

(УзА)

Қонун ва ижро

ТРАНСПОРТ ЭГАЛАРИ МАНФААТИ ТАЪМИНЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикасининг 2008 йилда қабул қилинган «Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш тўғрисида»ғи қонунни кучға киргандан буйн «Ўзгросугурта» компанияси миқозлари иштирақидида содир этилган 956 ҳолат бўйича жабрланувчиларға компания томонидан 1 миллиард сўмға яқин сугурта товони тўланди.

Юртимизда автотранспорт эгалари транспорт воситасидан фойдаланиш пайтида бошқа шахсларнинг ҳаёти, соғлиғи ёки мулкиға зарар etkazганилиги учун ўзининг фуқаролик жавобгарлигини сугурта қилиш мажбуриятини қонун билан белиб қўйилгани фуқароларнинг иқтисодий муҳофазасини таъминлашда мухим аҳамият касб этмоқда.

Айни кунда мамлакатимизда автотранспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш бўйича «Ўзбекивест», «Ўзгросугурта», «Kafolat», «Ishonch», «Alskom», «Asia Insurants», «Alfa Invest», «Kapital Sug'urta» каби сугурта компаниялари фаолият олиб бормоқда. Шунингдек, бу ишни амалға оширишда қўллаб муассаса ва ташкилотлар, жумладан, Ўзбекистон Республикаси Молия вазилиги ва унинг Давлат сугурта назорати бўйича инспекцияси, Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурталаш бўйича тўловларни кафолатлаш фонди, Ўзбекистон сугурта бозори профессионал иштирокчилари уюшмаси қатнашмоқда.

Мажбурий сугурталашнинг ушбу шаклини ривожлантириш зарур қўрганларнинг маънавиятини ҳимоя қилишға қаратилган бўлиб, зарар etkazган шахснинг молиявий ҳолидан қатъий назар, у сугурта тўловини амалға ошириш ва келтирилган зарарини қонунда кўрсатилган миқдорда қоплаш имконини бормоқда. Мамлакатимиз сугурта бозорига ўзининг муносиви ўрниға эға «Ўзгросугурта» давлат акциядорлик сугурта компанияси сугуртанинг замонавий, истеъмолчилар талабларига мос янги турларини ҳаётта татбиқ этишға алоҳида эътибор қаратмоқда. Компаниянинг жойларда 21 сугурта агентлиги шўбға қорхонаси, 13 виллот дирекцияси, 170 га яқин туман ва шаҳар бўлинмалари фаолият юритмоқда. Юртимизнинг энг чека ҳудудларида яшовчи аҳолини сугуртавий ҳимоялаш даражасини ошириш учун 447 шохбона ташкил этилган ва уч минг нафарға яқин сугурта агенти меҳнат қилмоқда.

Компания қоидада ташкил этилган ўқув марказида ҳудудий бўлинмаларнинг ходимларига етакчи мутахассислар сугурта иши, менежмент, маркетинг, молия ва бошқа алқадор соҳалар бўйича сабоқ бормоқда. 2009 йил мобайнида бу марказда 400 нафардан зиёд сугуртачи ўз билим ва тақрибасини бойитди. Транспорт воситалари эгаларининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий сугурта қилиш бўйича «Ўзгросугурта» мажбурийятлари ҳамми 2,5 триллион сўмдан ортиқ булган 600 мингға яқин полислар берилди.

Ишон маънавларини ҳимоя қилишға қаратилган ушбу қонуннинг баҳарилиши сугуртачи ва фуқаролар учун бирдек фойдаландир.

(УзА)

Ишлаб чиқарувчиларни илгор тажриба ва фан ютуқлари билан таништириш, замонавий технологияларни ўзлаштириш ҳамда олимлар билан ҳамкорликни мустахкамлаш ҳар бир соҳа ривожиди мухим аҳамиятға эға.

АТРОФ-МУҲИТ МУСАФФОЛИГИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Президентимиз Ислам Каримовнинг 2008 йил 15 июлда қабул қилинган «Инновацион лойиҳалар ва технологияларни ишлаб чиқаришға таътиқ этишни рағбатлантириш борасида»ғи қарориди илмий-тадқиқот ташкилотлари ва иқтисодий тизимнинг реал сектори корхоналари ўртасида ҳамкорлик алоқаларини мустахкамлаш, фан ютуқларини ишлаб чиқаришға кенг жорий этиш асосий вазиға сифатида белгиланган. Аънанавий тарзда ўтказиб келинаётган Республика инновацион ғоялар, технологиялар ва лойиҳалар ярмаркаси бу борада амалға оширилаётган ишларни такомиллаштиришға хизмат қилмоқда. Жорий йилда бўлиб ўтадиган ярмаркада ҳам қўллаб иқтирочи ва рационализаторлар ўзларининг интеллектуал маҳсулотини билан қатнашишни мўлжалламоқда. Улардан бири техника фанлари номзоди Рустам Остоновдир. У ярмаркада санаот корхоналари мўриконларидан чиқаётган газ ва чанг аралашмаларини тозалаш ускунаси билан иштирок этади. — Атроф-муҳит мусоффолигини сақлаш бугуннинг энг долзарб масалаларидандир, — дейди Р.Остонов УзА мухбириға. — Ҳавода ўзи билан чанг ва ғубор ташийдиган кўз илғамас зарралар бўлиб, улар атмосфераини булгантиради ва на-

тижада экология бузилади. Ана шундай салбий оқибатларнинг олдини олиш, корхоналар мўриконидан атрофға чиқарилаётган заҳарли чанглари ушлаб қолиш учун қўлланиладиган тежамли ва ихчам ускуна яратиш орузим эди. Ярмаркада ишлаб чиқариш корхоналари билан бу борада ҳамкорлик битимлари тузиш умидидаман. Иқтирочининг яратган ускунаси санаот корхоналари мўриконларидан чиқаётган заҳарли чанг ва газларни тўла тозалаш, атроф-муҳит учун зарарсиз ҳолатта келтиради. Аини вақтда юртимиздаги киём заводлари, металлургия корхоналари ҳамда цемент-бетон заводларида қўлланилаётган қўллаб ана шундай ускуналар хоржидан катта маблағ эвазига келтирилади. Янги ускунанинг яна бир эътиборли жиҳати уни ишлаб чиқаришда асосан маҳаллий хом ашёдан фойдаланилади. Усқунанинг баландлиги 10 метр, иккита камерали бўлиб, улардан бири газ ва чанг аралашмаларини сўриб олиб, ҳаво-томчи аралашмасини ҳосил қилади. Мазкур аралашма конуссимон қувур орқали сувоқ ҳолатта келтирилади ва совуштириб симиға ўтказилади. Аини вақтда мазкур усқунанинг турли ўлчамдагилари тайёрланмоқда. Ҳавоға чиқарилаётган газ ҳаммиға қараб, унинг умумдорлигини ошириш мумкин. Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идораси томонидан мазкур қурилма учун патент берилган.

Сайёра ШОЕВА,

НАМУНАЛИ МИЛИЦИЯ ТАЯНЧ ПУНКТЛАРИ АНИҚЛАНДИ

Мамлакатимиздаги тинчлик ва осойишталикни мустақамлаш, жиноятчиликнинг олдини олишда ички ишлар идоралари ходимлари, хусусан, профилактика инспекторларининг ҳиссаси катта.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги томонидан ўтказиб келинаётган "Намунали милиция таянч пункти" аънавий кўрик-танлови маҳаллардаги милиция таянч пунктлари инфратузилмаси ва фаолиятини янада такомиллаштиришга хизмат қилаётди.

Пойтахтимиздаги "Туркистон" саройида мазкур кўрик-танловнинг якуний босқичи бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси ички ишлар вазири, генерал-лейтенант Б.Матлюбов Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида суд-ҳуқуқ соҳасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар самарасида ушбу тизим фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясига айланганини алоҳида таъкидлади.

Бугунги кунда юртимизда 3,5 миңдан зиёд милиция таянч пункти фаолият юритмоқда. Уларнинг ҳузурда турли тўғрақлар, кичик бизнес шохобчалари, спорт майдончалари бар-по этилган. Профилактика инспекторлари, маҳаллалар оқсоқоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, хотин-қизлар кенгаши, яраштриш комиссияси ва посбонларнинг бир жойда, замонавий жи-

ҳозлар ва зарур алоқа воситалари билан таъминланган биноларда фаолият юритаётгани иш самарадорлигини оширмоқда. 2008 йилда 2694, 2009 йилда эса 2740 маҳаллада бирор-та ҳам жиноят содир этилишига йўл қўйилмагани бунинг далилидир.

Танловда Самарқанд вилояти, Нарпай тумани "Тева" маҳалласида жойлашган милиция таянч пункти, Фаргона вилояти, Бағдод тумани Зафаробод маҳалласидаги милиция таянч пункти, Бухоро вилояти, Қоровулбозор тумани Ал-Бухорий номидаги маҳаллада жойлашган милиция таянч пункти, Хоразм вилояти Хива тумани "Гулирайхон" маҳалласидаги милиция таянч пунктлари биринчи ўринни эгаллади. Фойдаларга "Matiz" автомобиллари тақдим этилди.

— Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан профилактика хизматининг ташкил этилгани ва тобора такомиллаштирилаётгани аҳоли тинчлиги ва фаровонлигига хизмат қилмоқда, — дейди Бухоро вилояти Қоровулбозор туманидаги Ал-Бухорий номидаги маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудда жойлашган милиция таянч пункти профилактика катта инспектори Элмурод Рўзиев. — Соҳа инфра-

тузилмаси замон талаблари даражасида ривожлантирилмоқда. Милиция таянч пункти ҳузурда маҳалланинг катта кичигини ўзига жалб этувчи тадбирлардан ташқари кичик бизнес шохобчалари, маиший хизмат кўрсатиш тизими ва спорт секциялари фаолияти йўлга қўйилган муваффақиятлар омили бўлмоқда.

— Ҳамжиҳатликка алоҳида эътибор қаратаётганимиз туфайли маҳалламизда жиноятчилик барҳам топиб, оилалар осудалиги ва фаровонлиги таъминланмоқда, — дейди тан-

ловнинг "Фидойи маҳалла оқсоқоли" номинацияси ғолиби, Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани "Янги Белтепа" маҳалла фуқаролар йиғини раиси Тўра Умаров. — Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси ва Сенатининг яқинда бўлиб ўтган қўшма мажлисида таъкидлаганидек, маҳалланинг аҳолимиз, айниқса, ёшларимизнинг маънавий-ахлоқий тарбияси билан боғлиқ масалаларни ечиш, ижтимоий соҳанинг самарали фаолият юритишини таъминлаш,

жойларда жамоат тартиби ва ҳавфсизлигини сақлаш борасидаги ҳиссаси тобора кучайиб бормоқда.

Шунингдек, тадбирда иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаган милиция таянч пунктлари, бошқа номинациялар бўйича ғолиблар аниқланди ва қиммат-баҳо совғалар билан тақдирланди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Орипов иштирок этди.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎЗА муҳбири

Тиббиёт

ЮТУҚЛАР МУНОСИБ БАҲОЛАНДИ

Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимини янада ривожлантириш йўлида олиб борилаётган кенг қўламли ишлар самараси ўлароқ оналик ва болаликни муҳофаза қилишнинг миллий модели ҳам юзга келди. Президентимизнинг «Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлоднинг шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» Қарори ижросини таъминлашга хизмат қилаётган ушбу миллий модел эндиликда нуфузли ташкилотлар томонидан алоҳида эътироф этилаётганлигини айтиб ўтиш жоиздир.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти бу каби ютуқларни юқори баҳолаб, ривожланган давлатларга намуна қилиб кўрсатди. Айни вақтда Ўзбекистон турли касалликлар, жумладан, полиомиелит хасталигидан холи ҳудуд деб эълон қилинди. Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлигидан маълум қилишларича, 1995 йилдан буён республикамизда по-

лиомиелит касаллиги қайд этилмаган. Аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, турли юқумли хасталикларнинг олдини олиш бўйича ишлаб чиқилган «сало-матлик-2» миллий дастури ҳам ўзининг ижобий самарасини бермоқда.

Ақбар АЛИЕВ

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Уй соҳиблари қанчалик тежамкор ва сариштали бўлсалар ошхона биситидаги неъматларни ўз вақтида тадбиркорлик билан ишлатадилар. Маълумки, қуюқ-суяқ таомларни ошқўк ва зираворлар табиатли ва татимли қилади, шифобахшлиги билан асқотади. Қуйида уларни сақлаш усуллари ҳақидаги маслаҳатларимизни баён қиламиз.

бўлса, бир неча кун давомида яхши сақланиб туради.

● Бодрингни сархил ҳолда, қувраклигича сақлаш катта аҳамият касб этади. Бунинг учун нуқсонни бўлмаган бодринг қайнатиб, совутилган сув билан яхшилаб ювилади-да, покиза мато билан артиб қуриштилади. Агар бодринг думи билан бўлса, янада яхши, уларни қуруқ хоналарга осиб қўйиш имконияти

бўлади.

● Қуврак, яшил бодринглари бир неча кун давомида сархил асраш учун уларнинг тўртдан уч қисмини, дум тарфини пастга қаратиб сувда сақлаш лозим бўлади. Бундай амални қўллашда идишдаги сувни алмаштириб туришга тўғри келади.

Доно ХҲАЕВА,
олий тоифали дорихона

Халқаро футбол тарихи ва статистикаси федерацияси (IFFHS) 2009 йилги футбол мавсумида дунёнинг энг машҳур чарм тўп усталарини аниқлаш мақсадида ўтказилган сўров натижаларини эълон қилди.

Спорт

ХАЛҚАРО ТАШКИЛОТ ЭЪТИРОФИ

68 мамлакатдан 115 нафар футболчининг номи киритилган мазкур рўйхатдан Ўзбекистон миллий терма жамоаси ва Тошкентнинг «Бунёдкор» клуби ярим ҳимоячиси Сервер Жепаров ҳам жой олган.

Осиё футбол конфедерацияси томонидан 2008 йилнинг «Энг яхши футболчиси», деб эълон қилинган С.Жепаров ўтган мавсумда Ўзбекистон миллий терма жамоаси сафида жаҳон ва Осиё чемпионатлари саралаш босқичларида, «Бунёдкор» таркибда Осиё чемпионлар лигаси, миллий чемпионат ва мамлакат кубогига бахсларида муваффақиятли тўп сурди.

«Бунёдкор»даги жамоадорлари билан кетма-кет иккинчи маротаба Ўзбекистон чемпионлигини кўлга кiritган Сервер Жепаров яқинда спортга ихтисослашган espnstar.com сайти томонидан Осиёнинг 2009 йилдаги «Энг яхши плеймейкери», деб эълон қилинган эди.

Зоҳир ТОШХҲАЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси

Қатрлар

АРҚОН

— Пишиқман. Ипларим ипакдан. От юз чираниб тортса ҳам мени уза олмайди. Сени суғуриб кетмасан, — деди арқон қозика.

— Мендан хавотир қилма. Erga маҳкам қоқилганман, — ҳушёр тортиб деди темир қозик.

От ўз одатини кўмба арқоннинг чайнай бошлади. Чайнаган жойи узилмас ҳам иплари бир-биридан ажраб тўзиди. От депсиниб тортгач, тўзиган жойидан чирт-чирт узилди.

— Пишиқман, деб ўзингга ишонгандин, узилиб ёти-

ТОК ВА ТЕРАК

Ток кўкариб новда бериб-диди, уни ўз ҳолига қўйишмайди. Кўкланда очиб, сўрига кўтариб тарашиди. Хомток даврида ҳосилсиз новда, давчиларига «кун» йўқ. Узумидан қутулган новдалар сараланиб кузда имтихондан ўтади. Яна кўндоқ-да...

— Яхшим ток бўлмаганим. Қийналмай фароғатда яшабман, — ариқ бўйидаги терак токнинг тинимсизлигини кўриб ўзида йўқ шод. Барглари қарсиллатиб чапак чалади. Камтарин ток бунга кўникиб қолган.

Бир кун баҳор шамоли бўронга айланди. Бўрон токни сўридан ажратиб эгса ҳам синдирилмади. Теракни эса мўрт жойидан қарсиллатиб ерга ёнбошлади.

— Яхшим терак бўлмаганим. Чиниқмай азобда қолардим. Кераклик дамларда эгилавериби, чайир торганимдан мамнунман, — деди ток теракнинг ҳолидан хулоса чиқариб.

Ғани АБДУЛЛАЕВ

«Республика Кўчас мулк биржаси» ЁАЖ бошланғич баҳоси олиб бориш тартибида ўтказилган очик аукцион савдосига тақлиф этади!

Аукцион савдосига Юнусобод тумани суд ижрочилири бўлими томонидан, «Нексия» русумли, д/р 10AQ980 бўлган, 2005 йилда и/ч, «Саноат қурилиш банки»да сақланган, автотранспорт воситаси қўйилмоқда (ижро ҳужжати 08.01.2009 й. №185-186). Бошланғич баҳоси — 9 290 343 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 9 март кuni соат 11:00 да бўлиб ўтади.

Талабдорлар диққатига! Юқоридagi автотранспорт воситалари 2010 йил 9 мартдаги аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, мазкур автотранспорт воситаларни сотиш юзасидан такрорий аукцион савдоси 2010 йилнинг 30 март кuni бўлиб ўтишини олдиндан маълум қиламиз. Аукцион савдоси юзасидан барча маълумотларни 228-79-52 телефон рақами ёки биржанинг www.rkmb.uz расмий вебсайти орқали олишингиз мумкин.

Савдога қўйилган автотранспорт воситалари билан тегшили суд ижрочилири бўлимнинг вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабдорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун олганда тўхтатилади.

Аукцион савдосида катнашиш учун талабдорлар савдо ташкилотчиси билан тузилмадан закатат келишувга асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг ОАИКБ «Ипак йўли банки» Сағбон Ф-даги қуйидаги хисоб-рақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000300571452114, МФО: 01036, ИНН: 200933850. Манзил: Тошкент ш. С.Раҳимов т. М.Уразбоев кўчаси, 1-А-уй. Тел: 228-79-52. www.rkmb.uz.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39.

Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба
ва жума кунлари чиқади.

Нашр кўрсаткичи — 563

ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,
офсет усулида босилади.
4203 нусxada босилади.
Қоғоз бичими А-2

МАШРИҚЗАМИН — ҲИКМАТ БЎСТОНИ ҚОНУНИ БОСИТИЙ

Огоҳлантириш. Сув ичишдаги одоб ва эҳтиёж шуки, сувни даража билан оз-оздан ичиш керак. Бир дам билан тўйиб, симириб ичишдан эҳтиёт лозим. Ичишда бир неча марта тўхтаб, нафас олиб ичиш керак. Тўхташ ва нафас олишда сув идишини оғиздан узоқ тўтиб туриш лозим, токи нафаснинг буғи мазкур сувга тегмасин. Халқ ўртасида қабих одат бўлган усулда оғзини юқори кўтариб очиб, шийша ёки жўрмақдан сувни оғизга узоқдан кўйиб ичишдан ҳазар қилиш лозимки, бундан гоҳида гаптий ва кучли йўтал ва бошқа офатлар юз беради. Гоҳида мазкур сувдан бир қултуми нафас йўлига кетиб, тикилиб қолиш ҳалокатга сабаб бўлиши хавфи бор.

Сув ичиш учун идишнинг энг яхшиси пиёла каби усти очик идишдир, токи сувда зулук ёки бошқа нарсга бўлса уни кўриш мумкин бўлсин. Агар кечаси қоронғи вақтида сув ичиш лозим бўлса чироқда кўриб ичиш керак.

Яна мазкур пиёла оқ бўлиши лозим, токи сувда мавжуд бўлган зарра каби майда нарсалар кўзга ташланиб турсин. Пиёланинг ҳажми қалин бўлиши керак, яъни кўри-ниши катта бўлиб, ичишдаги сув кам бўлади, токи катта-лигига қараб, ичидаги сувга тўядиган каби қаноат ҳосил бўлсин. Аслида эса сувни кам ичган бўлади. Пиёланинг моддаси қанчалик латиф бўлса шунча яхши.

Билиш лозимки, идиш қўроғини ёки қалайдан бўлса ташналикка тезроқ таскин беради. Аммо мисдан бўлган идишда доимий истеъмол қилишни баъзи ҳақимлар жумом, яъни мохов касалини келтириб чиқарувчи сабаб деганлар. Бироқ менинг ғолиб гумонимча, бу сўз рост бўлса ҳам, аммо қалайланмаган мис идиш ҳақида бўлса керак.

Тилла ва қумшдан бўлган идишда сув ичиш заиф юракка қувват беради. Хафакон иллатини йўқотади.

Огоҳлантириш. Агар бир одам баъзи сабабларга кўра узрли бўлиб, ташналикка чидолмай, кўп миқдорда сув ичиб юбориб, меъдаси тўлиб қолган бўлса, бу одам хоҳ соғлом ҳолда, хоҳ бемор ҳолда бўлса ҳам, дарҳол ҳаракат қилиб, қушига киришмоғи керак, шундагина кўп сув ичиб юборишнинг офатларидан омон бўлади.

Жисмоний ҳаракатнинг таърифини табиблар ўз китобларида: «риёзат деб катта ва зўр нафас олишга эгасини мажбур қиладиган ихтиёрий ҳаракатга айтади!» деганлар. Аммо Шайх ур-раис бу таърифнинг охирига «ва тавотирху» сўзини ҳам қўшганлар, яъни риёзат деб соҳибни зўр нафас олишга ва пайдарпай нафас олишга муҳтож қиладиган ҳаракатга айтади, деганлар. Зероки, у кишининг наздарида турли зўр нафасга сабаб бўлган ҳаракатнинг даражаси риёзат даражасига етмайди.

Огоҳлантириш. Билмок керакики, табибларнинг таърифидида риёзатдан мурод баданнинг ҳаммаси ва бадандан ташқари, таъсири баданнинг барчасига таъсир қиладиган риёзатдир. Йўқса, улар ўз китобларида ҳар бир ҳаракатким, хоҳ фойдали бўлсин, хоҳ ихтиёрий, хоҳ аразий бўлсин, хоҳ баданий, хоҳ нафсий бўлсин, хоҳ эгасини зўр нафас олишга мажбур қилсин, хоҳ мажбур қилмасин, буларнинг ҳаммасини риёзат деганлар. Ҳаракатнинг барча хил ва қисмлари томирлар бобида саккиз қисмга бўлиб баён қилинади. Бу ерда такрорий баёнига ҳоҳат йўқ.

Фойда. Билмок керакики, риёзат қилиш учун инсоннинг муҳтожлиги жуда кучлидир. Зеро ҳе шак йўқдирки, истеъмол қилинган овқатнинг ҳаммаси тўлиқ ҳазм бўлиб, баданга қўшила олмайди, балки ҳазмдан бир миқдор қолдиқ боқий қолади. Демак, ҳар бир овқатдан бир миқдор қолдиқ қолаверса, бадандан чиқиб кетмас ва тарқалмаса, вақт ўтиши билан миқдордаги қолдиқ йиғилиб қолишига тўғри келади ва у кўп фасолларга сабаб бўлади. Чунки бу қолдиқ чириш ва айниш пайдо қилса чириш билан боғлиқ касалликларни келтириб чиқаради. Агар кўп миқдорда йиғилса тўлиш ва тикилиши пайдо қилади. Агар кайфияти бақувват бўлса мизож бузилиши келтириб чиқаради. Агар бирорта азбога қўйилса, унда шийш пайдо қилади, буни эса руҳ жавҳарини бузади.

Демак, маълум бўлдики, қолдиқ йиғилиб қолаётганга тўқиб бўладиган бир нарсга инсон таълождирки, бу нарсга риёзатдир. Гарчи табиат Аллоҳ муҳаббатини изни билан доимо қолдиқни ҳайдаш билан машғул бўлса-да, бироқ ҳаракат ёрдам қилмаса табиатнинг ёлғиз ўзи етарли бўлмайди.

Баъзи қустирадиган даво ва сурғи дорилар билан баданни тазалаш оёғини мунддатга етади, бироқ қувватни сустлаштиради. Раис аъзоларни ҳам заифлаштиради. Зероки сурғи дорилар баданнинг энг четларидаги хилтларни тортиб чиқаролмайди, қолганини тарқатиб юбориш учун яна ҳаракат лозим бўлади. Агар сурғи дори бадандаги хилтларни тўлиқ тортишга қувватни етади деб фарз қилинса, албатта, бу даво заҳардан холи бўлмайди. Сурғилик қуввати хожатга кифоя қилса ҳам, бироқ бошқа қувватлари ва кайфиятининг мизожини ортиқчалик қилиб, баданини хароб қилади. Бундан ташқари, бадандаги қолдиқни бузилган хилтга кўшиб, бадан учун керак бўлган яхши хилтни ҳам тортиб чиқаради. Ёки доволашда бир хато содир бўлиб, саломатлик учун кўпгина зарарларни келтириб чиқаради.

Шунинг учун ҳам, Афлотун ўз китобида: «Даво қоронғида отилган ўқ қабиридир, гоҳ хатога кетади, гоҳи нишонга тегаети», яъни ичилган доридан ё кўп фойда, ё зарар ҳосил бўлади, деган.

(Давоми бор)

Маҳмуд ҲАСАНИЙ тайёрлаган

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтамати»га — 233-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Газета «Тошкент оқшомининг компьютер марказида терилиб ва саҳифаланган»

«Шарқ» нашриёт-матбоа оқшомдорлик компанияси босмаҳоснса. Қорхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.